

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਬਾਬੂ ਰਾਮ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1963 ਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 62।

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1898)-- ਧਾਰਾ 145-- ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ-- ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-- ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ-- ਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-- ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 115(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 145 ਖਾਰਜ - ਤਾਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ- ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ-- ਨਵੇਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ- ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨਿੱਜੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 145 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਟੇਢੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, - ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਣਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ - ਧਾਰਾ 145, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵੈਧ ਹੁਕਮ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਕੋਲ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਤਾਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਨੀ ਲਾਲ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕਰਨਾਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਮੋ ਨੰਬਰ 262 -ਆਰਕੇ ਮਿਤੀ 26 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 438 ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਨ. ਪੁਰੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮਿਤੀ 12 ਮਈ, 1962 ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ; , ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ।

ਮਨੀ ਸਰਬਤ ਜੈਨ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਾਮ ਰੰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡੀ.ਐਸ. ਕੰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਇਹ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 12 ਮਈ, 1962 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਨ. ਪੁਰੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਕਰਨਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਦੀ 25 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੱਥ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ: -

24 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿੰਡ ਰਾਏਸਣ ਦੀ ਹੱਦ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ 21 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ 25 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਖਾਰਿਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਅਤੇ 2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵਾਂ ਮੁਢਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 12 ਮਈ, 1962 ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ। ਕੋਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਨੇ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਇਸ

ਹੁਕਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 25 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ, ਅਤੇ ਦਿੱਖ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਸਥਾਈ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾ ਮੁਢਲਾ ਹੁਕਮ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ 2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਤਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ 12 ਮਈ, 1962 ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿ ਸੋਧ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:-

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 25 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਮੁਢਲਾ ਹੁਕਮ, ਕਾਇਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਜੋਂ, 2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਮੁਢਲਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਰੰਗ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ:-

- (a) ਕਿਉਂਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਰਧ-ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੰਗਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੁਖਦੀਨ ਵਿੱਚ

ਹੋਈਆਂ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਸੀ,

- (b) ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ 25 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ।
- (c) ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਘਾਟ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸੇਧ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,
- (d) ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ,
- (e) ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ, ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, 25 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨ। 2 ਜਨਵਰੀ, 1962, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ
- (f) ਕਿ 24 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਦੀ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਢਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 25 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਮਿਤੀ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੈਧ ਆਰਡਰ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨਿੱਜੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ

ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਊਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਊਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਟੇਢੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। (5) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਊਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਸ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਊਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 146 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਫੇਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਭਾਵਰਾਓ ਗਣਪਤਰਾਓ ਬਨਾਮ ਭੀਮ ਰਾਓ ਤੁਕਰਮਾਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਦੋ ਕੋਰਸ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ।

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਆਰਡਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਸੰਕਥਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੇ, ਸਿਵਾਏ ਕਲੈਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ। ਇਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 369 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਲੈਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 25 ਨਵੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਟਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ। ਨਿਰਵਿਘਨ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਈ ਅਤੇ 2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਢਲਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ

ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। 2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਹੀ ਕੀਤਾ। ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ, 2 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ, ਅਤੇ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ..

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ, ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ।